

VINDKRAFT I HÄRJEDALENS KOMMUN – SÖDRA OCH ÖSTRA DELEN

Utlåtande 2010-11-03

Härjedalens kommun har genomfört ett tillägg till översiktsplanen som anger förutsättningarna för vindkraftsutbyggnad inom kommunen. Planförslaget har varit utsänt på samråd under våren 2010 och varit utställt under tiden 12 juli till 13 september 2010.

Under samrådstiden har 1271 yttranden inkommit från både myndigheter, organisationer och enskilda. Nedan redovisas en sammanställning av inkomna synpunkter samt kommunens förslag till ändringar/ställningstaganden. Av inkomna synpunkter utgör drygt 1000 yttranden av ”standardskrivelsekaraktär”, dessutom finns ett flertal enskilda yttranden med i stort sett samma synpunkter som standardskrivelsen. Standardskrivelsen för Lillhärdalsområdet anser antingen att det utställda planförslaget är väl avvägt (standardskrivelse S2) eller så föreslås att vindkraftsutbyggnad även ska medges i Lillhärdalsområdet (standardskrivelse S1). Dessutom har inkommit knappt 50 enskilda yttranden med likartade lydelse som standardskrivelsen. Även för Herröområdet har standardskrivelser för och emot inkommit. Inkomna skrivelser har samgrupperats i utlåtandet nedan. Alla som lämnat synpunkter under utställningstiden återfinns i en särskild sammanställning som finns tillgänglig på kommunkontoret. Där finns också samtliga inkomna yttrande tillgängliga.

Granskningsyttrandet från länsstyrelsen i Jämtlands län åter finns sist i sammanställningen i sin helhet.

Synpunkter

Kommentarer

Länsstyrelsen i Jämtlands län	
<p>Länsstyrelsen anser att planen ger en aktuell bild av kommunens ställningstaganden i frågan och upplyser på ett tydligt sätt om vilka områden som kommunen bedömer som lämpliga för vindkraftsutbyggnad och varför. Vidare ger översiktsplanen tydliga riktlinjer även i områden som kan vara aktuella för mindre etableringar (upp till 5 verk). Övervägandena bygger på en avvägning mellan olika intressen som i sin tur lett till en restriktiv syn på vindkraftsutbyggnaden. Två områden av riksintresse för vindbruk (Skaftåsen och Uftberget/Håcksjöberget, kallat Trötberget i översiktsplanen), har tagits bort efter kommunens avvägning mot andra intressen. Enligt länsstyrelsen bör riksintresseområdena ligga kvar i översiktsplanen med lämpliga krav på eventuella kommande prövningar. Länsstyrelsen ifrågasätter kommunens ställningstagande att utesluta riksintresseområdet för vindbruk Uftberget/Håcksjöberget (kallat Trötberget i översiktsplanen) på grund av Svegs flygplats behov av hindersfrihet. Länsstyrelsen ser vikten av att bevara en infrastruktur viktig för turismens utvecklingsmöjligheter inom kommunen. Förenligheten med vindkraftsutbyggnad är dock långt ifrån klarlagd. I kommande prövning menar länsstyrelsen att det aktuella området är av riksintresse för vindbruk och det finns utrymme för att utreda frågan ytterligare och verifiera hur en vindkraftsetablering påverkar flygplatsens aktuella och framtida funktion.</p>	<p>Svegs flygplats har tillsammans med Luftfartsverket genomfört en utredning och bedömning av vindkraftens påverkan på flygplatsen och därvid dragit slutsatsen att en utbyggnad på Trötberget är olämplig. Trötberget är dessutom beläget inom område som med stor sannolikhet kommer att bli klassat som riksintresse för rennäringen i den pågående översynen av riksintressena för rennäringen. Handölsdalens sameby, som nyttjar området, har avstyrkt en utbyggnad. Kommunen vidhåller därför att området trots att det klassats som riksintresse för vindbruk är olämpligt för vindkraftsutbyggnad. Kommunen bedömer att det finns tillräckligt med utredningsunderlag för ställningstagandet.</p>
<p>Länsstyrelsen anser att Skaftåsen bör pekas ut som lämpligt för större etableringar. Området ligger ca 20 km från Lillhärdal och hoten mot landskapets upplevelsevärden har inte klarlagts. Samma gäller i relation till till eventuell småskalig vildmarksturism.</p>	<p>Som framgår av utställningsförslaget har kommunen, vid en vägning mellan de olika intressena i Lillhärdalsbygden ansett att de allmänna intressena bestående av flera natur- och kulturmiljöer, de boendes livskvalitet och ett säkerställande av vardagslandskapet enligt Europeiska Landskapskonventionen samt utvecklingspotentialen för småskalig vildmarksturism, väger tyngre än de enskilda exploateringsönskemålen. Turismen utgör idag</p>

Synpunkter

Kommentarer

	<p>den viktigaste faktorn för kommunen och landskapets fortlevnad. Turismen bedöms vara den mest utvecklingsbara näringen, där hela Härjedalen utgör ett turistlandskap med allmänt goda förutsättningar för både vinter- och sommarturism. Att bibehålla hela Lillhärdalsbygden fri från vindkraftsutbyggnad, bedöms därför vara helt i linje med de övergripande utvecklingsmålen för Härjedalens kommun som turistlandskap. Detta bidrar till att bibehålla Härjedalens natur- och kulturvärden intakta och ett vårdande av varumärket "Härliga Härjedalen".</p> <p>Enligt miljöbalken skall anläggningar som är av riksintresse för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Vid vägningar mot andra intressen innebär detta att riksintresset väger tyngre än andra intressen, men i specialmotiveringarna till miljöbalken betonas att bestämmelserna ger staten möjligheter att se till att reservation av mark görs för ett visst ändamål, men att detta inte innebär ett slutligt ställningstagande från statens sida. Av detta följer inte hellre automatiskt att kommunen tvingas godta ett visst företag på den aktuella platsen.</p> <p>Enligt redovisningen i planen kommer det inom Härjedalens kommun vara möjligt att bygga storleksordningen 100-110 vindkraftverk även med ovanstående värnande av turistlandskapet. Dessa verk bedöms sammantaget kunna producera ca 0,7 TWh/år. Det långsiktiga utbyggnadsmålet för Sverige är 30 TWh vindkraft till år 2020, varav 20 TWh bedöms vara landbaserade. Härjedalen utgör ca 2,7% av Sveriges totala yta, vilket innebär att den utbyggnadsmöjlighet som kommunens översiktsplan medger, ligger över den nivå som står i proportion till ytan. Kommunen anser därför att den föreslagna utbyggnadsmöjligheten är rimlig och väl avvägd med hänsyn till kommunens natur- och kultur-</p>
--	---

Synpunkter**Kommentarer**

	<p>miljöer, det orörda landskapets betydelse för de boendes livskvalitet samt för kommunens uttalade turismprofil och varumärket "Härliga Härjedalen".</p> <p>Sett i ett regionalt perspektiv bör det också noteras att det enligt länets samlade översiktsplaner, gemensamt kommer att ges utrymme för minst 3 - 4 TWh, vilket vida överstiger länets miljömål på 1 TWh och är upp till 25 % av det utrymme som bör tillskapas för vindkraft på land i Sverige enligt regeringen. Det bör också noteras att kommunen ska bedöma om översiktsplanen är aktuell varje mandatperiod och att kommunen då kan besluta om en översyn, om man t ex anser att utbyggnadsområdena för vindkraft bör omprövas. Som underlag för ett sådant ställningstagande behövs samhällsekonomiska analyser och uppföljning av vad genomförda utbyggnader givit i form av bl a kort- och långsiktiga arbetstillfällen.</p>
<p>Länsstyrelsen ställer sig tveksam till ett utpekande av Sjöarberget som lämpligt område för större etableringar. Närheten till riksintresseområdet för kulturmiljövård inom Gävleborgs län riskerar att påtagligt skadas.</p>	<p>Se under länsstyrelsen i Gävleborgs län nedan.</p>
<p>Anser att angivna riktlinjer i översiktsplanen på ett tillfredsställande sätt minimerar risken med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) skall närmare utreda säkerhetsfrågor runt vindkraft. Utredningen kommer att bli, i en nära framtid, ett bra underlag för kommande prövningar.</p>	<p>Slutsatserna från denna prövning får beaktas i samband med kommande bygglov och tillståndsprövning.</p>
<p>I översiktsplanen redovisas och diskuteras sk bygdepeng på ett sådant sätt att man kan få uppfattningen att det är en del av planens förutsättningar. Detta är olämpligt enligt länsstyrelsens mening.</p>	<p>Planbeskrivningen ses över i enlighet med länsstyrelsens påpekande.</p>
<p>Länsstyrelsen i Gävleborgs län</p>	
<p>Anser att Garpkölen kan ligga kvar som ett</p>	<p>Planen kompletteras enligt länsstyrelsens</p>

Synpunkter

Kommentarer

<p>område för vindkraft men vid en eventuell vindkraftsutbyggnad bör påverkan på det närbelägna naturreservatet utredas vidare i projektörens miljö- och konsekvensbeskrivning.</p>	<p>synpunkter.</p>
<p>Anser att en utbyggnad på Sjöarberget kan komma att negativt påverka miljön kring Fågelsjö visuellt och därmed äventyra Gammelgårdens miljö som föreslagits som världsarv. Vid UNESCO:s bedömning av huruvida ett objekt har det värde som krävs för att skrivas in på listan som världsarv läggs stor vikt vid den visuella upplevelsen av miljön. Visuell påverkan från anläggningar och bebyggelse i närområdet kan leda till att världsarvsstatus inte uppnås. En etablering av vindkraft på Sjöarberget är därför enligt länsstyrelsens bedömning olämpligt på grund av den negativa visuella påverkan på Fågelsjö by. Fågelsjö Gammelgård utgör en unik miljö i Sverige och ett av de största kulturhistoriska besöksmålen i Gävleborgs län. Gården drivs som ett friluftsmuseum där visningar och aktiviteter bygger på upplevelser. Miljöns upplevelsevärde blir därmed en särskild viktig faktor att ta hänsyn till.</p>	<p>Med hänsyn till de framförda höga kulturmiljövärdena samt att Sjöarberget endast är beläget ca 4 km från Fågelsjö by, undantas Sjöarberget som utbyggnadsområde i översiktsplanen.</p>
<p>Länsstyrelsen i Dalarnas län</p>	
<p>Igen erinran.</p>	
<p>Ljusdals kommun</p>	
<p>Bedömer att en utbyggnad på Sjöarberget påverkar Fågelsjö på ett negativt sätt genom visuell påverkan på det ålderdomliga kulturlandskapet. Detta har nu blivit än mer betydelsefullt genom ansökan om att låta Fågelsjö Gammelgård ingå i UNESCO:s världsarv. De redovisade fotomontagen är inte tillräckliga för underlag att bedöma om påverkan på landskapsbilden är acceptabel eller inte. Anser det mycket viktigt att närområdet skyddas från storskaliga förändringar som negativt påverkar upplevelsevärdena.</p>	<p>Se under länsstyrelsen i Gävleborgs län ovan.</p>

Synpunkter

Kommentarer

Länsmuseet i Gävleborgs län	
<p>Påpekar att Fågelsjö by är en välbevarad miljö dit mängder med av besökare söker sig varje år. Den kulturhistoriskt mest intressanta delen av byn är den välbevarade och byggnadsminnesbevarade Gammelgården "Bortom åa" För upplevelsen av hela bymiljön, då framför allt av Gammelgården, är stillheten och lugnet av mycket stor betydelse. Till detta kommer även utblickarna över sjön och de omgivande skogarna. Skulle en vindkraftsutbyggnad tillåtas på Sjöarberget finns det stor risk att hela upplevelsen av den välbevarade miljön och naturen runt omkring påtagligt skulle förändras. Närområdet bör skyddas från storskaliga förändringar. Läns museet avråder därför bestämt från att en vindkraftspark tillåts på Sjöarberget i Härjedalens kommun.</p>	<p>Se under länsstyrelsen i Gävleborgs län ovan.</p>
SGU	
<p>SGU har tidigare yttrat sig i ärendet och har inget ytterligare att framföra.</p>	
Energimyndigheten	
<p>Anser att riksintresset för vindbruk inte har tillgodosetts i förslaget samt att avvägningarna mellan riksintresset vindbruk och andra intressen inte är gjort enligt gällande bestämmelser i plan- och bygglagen och miljöbalken. Ett riksintresse skall ha företräde framför andra intressen enligt miljöbalken. Luftfartsverket har tidigare lämnat yttrande utan erinran vad gäller riksintressena för vindbruk i Härjedalens kommun. Skaftåsen och Trötberget bör mot bakgrund av ovanstående tas med som lämpliga för vindbruk.</p>	<p>Luftfartsverkets tidigare tillstyrkan vad gäller Trötberget utgår med stor sannolikhet från nuvarande förhållanden och inte ett beaktande av framtida utveckling av flygplatsen med tillhörande inflygningsprocedurer. I övrigt se under länsstyrelsen i Jämtlands län ovan.</p>
Härjedalen-Sveg Airport	
<p>Framför att snabbare och miljövänligare inflygningar enligt RNAV- procedurer kan kräva större friytor utanför TIA-området. Vindkraftsetableringar öster- och väster om TIA-området bör därför endast tillåtas efter erforderliga utredningar. Påpekar behovet av att</p>	<p>Planen kompletteras (inom vita områden) med att eventuella utbyggnader väster och öster TIA-området erfordrar ytterligare utredningar angående hindersfrihet för flygplatsen. Beträffande Garpkölen/Sandtjärnsberget innehåller redan planen krav på utredning</p>

Synpunkter

Kommentarer

<p>en vindkraftsutbyggnad inom Garpkölen/ Sandtjärnsbergsområdet grundligt utreds innan klartecken lämnas. Etableringarna kan påverka inflygningsproceduren.</p>	<p>angående hindersfrihet för flyget.</p>
<p>Fågelsjö Hembygdsförening samt 37 enskilda yttranden</p>	
<p>Framför att ingen utbyggnad bör tillåtas på Sjöarberget. Det ligger endast 4 km från byn och en utbyggnad blir väl synlig på flera platser i byn inklusive Gammelgården. Sjöarberget är ”hemmaberg” för boende i Fågelsjö. Gammelgården besöks av 2000 personer varje år, där även alla lämningar kring byn från stenåldern, finnmarkstiden mm tillsammans med skogen och utblickarna utgör en viktig del av kulturarvet. En utbyggnad av vindkraft bedöms äventyra möjligheten att få Gammelgården och Fågelsjö klassad som en del av UNESCO:s världsarv. I bygden satsas nu på att vidareutveckla turismen med kultur- och vildmarksinriktning där också omgivningarna kring Fågelsjö är viktiga. Därför är det angeläget att ingen vindkraft byggs ut på Sjöarberget. Föreslår i stället att Skaftåsen exploateras.</p>	<p>Se under länsstyrelsen i Gävleborgs län ovan.</p>
<p>365 yttranden ”standardskrivelse S1 Lillhärdal” samt ca 25 enskilda yttranden med i stort sett likalydande synpunkter</p>	
<p>Bestrider planförslaget och anser att södra delen av Lillhärdal är lämplig för vindkraftsutbyggnad. Området ligger långt från bebyggelse och avståndet gör att den visuella upplevelsen saknar betydelse. En vindkraftsatsning har stor betydelse när det gäller arbetstillfällen och en bygdepeng är viktig för bygdens utveckling. I enskilda yttranden framförs att man bör tänka på ungdomarnas framtid och att både turism och vindkraft ryms i bygden. Turismutvecklingen har hittills inte givit något påtagligt resultat på sysselsättningen, det kan dock vindkraftsutbyggnaden ge.</p>	<p>Kommunen vidhåller att turismen bedöms vara den mest utvecklingsbara näringen där hela Härjedalen utgör ett turistlandskap med allmänt goda förutsättningar för både vinter och sommarturism. Kommunen anser det viktigt att bibehålla Härjedalens natur- och kulturarv intakta och ett vårdande av varumärket ”Härliga Härjedalen”. Denna inriktning bedöms långsiktigt mest hållbar och medger inte någon utbyggnad av vindkraft i Lillhärdalsområdet.</p>

Synpunkter

Kommentarer

<p>652 yttranden ”standardskrivelse S2 Lillhärdal” samt 20 enskilda yttranden med likalydande synpunkter</p>	
<p>Anser att planförslaget är mycket väl avvägt, framförallt när det gäller Lillhärdals gamla socken. Anser att om kommunfullmäktige beslutar enligt gällande utställningsförslag öppnas stora möjligheter för Lillhärdal att utvecklas på ett för framtiden hållbart sätt där stor hänsyn ät tagen till en gammal odlings- och kulturbygd med oerhört stora värden. Skapar tillsammans med nya strandskyddsbestämmelser stora utvecklingsmöjligheter i form av nybyggnation, vilket kommer att bidra till en ekonomisk tillväxt för Lillhärdalsbygden men också för hela kommunen. Vidare är det positivt för utvecklingen av vildmarksturism, jakt och fiske. Finner det tillfredsställande att kommunen vårdar begreppet ”Härliga Härjedalen”. Planen bör antas i sin helhet. I flera enskilda yttranden framförs att Sjöarberget bör undantas med hänsyn till kulturmiljövärdena i Fågelsjö.</p>	<p>Sjöarberget tas bort som utbyggnadsområde, se under länsstyrelsen i Gävleborgs län ovan. I övrigt föreslås inga ändringar i planen.</p>
<p>86 yttranden ”standardskrivelse Herrö” samt 5 enskilda yttranden med likalydande synpunkter</p>	
<p>Vill inte att det byggs några vindkraftverk i närheten av Herrö by. Stöder förslaget att undanta Risbrunn med omnejd, Trötberget samt Botberget från vindkraftsutbyggnad.</p>	<p>Planen medger ingen utbyggnad vad gäller Risbrunn, Trötberget och Botberget.</p>
<p>30 yttranden ”standardskrivelser Risbrunn”</p>	
<p>Vill gärna se en utbyggnad av vindkraft med möjlighet till utveckling av bygden som detta ger i form av arbetstillfällen, möjlighet till andelsägande och bygdepeng. Anser att en vindkraftspark vid Risbrunn inte är störande för boendemiljön och skall läggas in i översiktsplanen. Huruvida en vindkraftspark vid Risbrunn är ett hinder för flygplatsen är tydligen fortfarande oklart och bör utredas separat.</p>	<p>Med hänsyn till de övergripande övervägandena till fördel för turismen och vårdandet av varumärket ”Härliga Härjedalen” samt beaktandet av hindersfrihet för Svegs flygplats bibehålls planförslaget som innebär att ingen vindkraft medges vid Risbrunn.</p>
<p>Föreningen för småskalig vindkraft (FFSV)</p>	
<p>FFSV med 750 medlemmar anser att det är ett</p>	<p>Sjöarberget utgår ur planförslaget med hänsyn</p>

Synpunkter

Kommentarer

<p>väl avvägt planförslag i synnerhet för Lillhärdals gamla socken, men Sjöarberget bör utgå med hänsyn till kulturmiljön i Fågelsjö. Planen skapar tillsammans med möjligheterna till strandnära bebyggelse enligt nya strandskyddsbestämmelser, förutsättningar för hållbar utveckling med stor hänsyn till odlings- och kulturbygden samt satsning på vildmarksturism, jakt och fiske. Anser att kommunen visat kurage, mod, klokhets och prestigelöshet med sitt utställningsförslag. Beklagligt att frågan om storskalig vindkraft splittrat bygden.</p>	<p>till kulturmiljön i Fågelsjö. I övrigt bibehålls planen utan ändringar.</p>
<p>Medvind för bygden</p>	
<p>Har ca 600 medlemmar och hävdar att det inte är någon stor lokal opinion mot en vindkraftsetablering som kommunen hävdar i samrådsredogörelsen. Begär att planen omarbetas så att vindkraftsutbyggnad blir möjlig i Lillhärdalsområdet. Påpekar att området kring Åndberget tidigare varit på förslag som riksintresse för vindbruk men att det tagits bort, bl a på grund av att kommunen ansett det olämpligt som riksintresse med hänsyn till andra intressen. Ifrågasätter klassificeringen som riksintresse då fåbodarna upphörde med mulbete under tiden 1931 till 1989. Påpekar att Naturskyddsföreningen i nedre Härjedalen tillstyrkt att Skaftåsen och Åndberget är lämpliga som vindkraftsområden genom liten tillkomst av nya vägar och långt från permanentbebyggelse. Anser att Lillhärdalsområdet är mycket stort och att det aktuella området för vindkraftsutbyggnad i Åndberget i huvudsak utgörs av nyplanterade skogsområden som definitivt inte är lämpade för vildmarksturism. Det finns stora ytor västerut mot Lofsdalshållet och norrut som bättre lämpar sig för denna verksamhet. Turismen i bygden är liten (1000 besökare på turistbyrå år 2009) och har svårt att växa. Turistverksamheten bör därför inte ges så stor betydelse. Anser att den visuella påverkan har liten betydelse då avståndet till berörda byar överstiger 10 km samt att det är färre än 100 personer i bygden</p>	<p>Kommunen vidhåller att i ett långsiktigt perspektiv utgör turismen den viktigaste faktorn för kommunen och landskapets fortlevnad. Turismen bedöms vara den mest utvecklingsbara näringen där hela Härjedalen utgör ett turistlandskap med allmänt goda förutsättningar för både vinter- och sommar turism. En samlad restriktiv inställning till utbyggnad av vindkraft som även omfattar Lillhärdalsområdet bidrar till att bibehålla Härjedalens natur- och kulturvärden intakta och ett vårdande av varumärket "Härliga Härjedalen".</p>

Synpunkter**Kommentarer**

<p>som kommer att se vindkraftverken dagligen. Anser därför att den visuella störningen är mycket uppförstorad. Påpekar att det idag inte finns några säkra bevis för att jakten skulle påverkas vid en vindkraftsutbyggnad. Betonar att "Medvind för bygden" är en lokal förening som arbetar för bygdens framtid och ser utvecklingsmöjligheter för bygden. Anser att en vindkraftsutbyggnad kan vända bygdens nuvarande negativa utveckling.</p>	
<p>Naturskyddsföreningen i nedre Härjedalen</p>	
<p>Då vindkraftsverk förfular landskapsbilden anser Naturvårdsföreningen att verken skall placeras där de gör minst åverkan på naturen och dess djur- och fågelliv. Detta åstadkommes genom att så få parker som möjligt tillstyrkes och att de är så nära befintliga elledningar som möjligt. Där minsta möjliga vägnät behöver nyanläggas och där avståndet till permanentboende och fritidshus maximeras. Av de i översiktsplanen föreslagna områdena är det därför Skaftåsen, med bra vindförhållanden liksom Åndberget som bedöms lämpliga för en utbyggnad. Övriga föreslagna områden bör få bli orörda.</p>	<p>Se under "Medvind för bygden" samt Länsstyrelsen i Jämtlands län m fl ovan.</p>
<p>Klas-Erik Simonsbacka</p>	
<p>Framför i flera skrivelser en mängd synpunkter som främst rör maskindirektiv, säkerhetskrav, inhägnadsfrågor mm. Påpekar att domen i Vänersborgs Tingsrätt angående krav på inhägnad är överklagad.</p>	<p>Simonsbacka bor i Bureå och äger så vitt kommunen förstår ingen fastighet eller har i övrigt någon anknytning till Härjedalens kommun. Frågor som rör maskindirektiv, säkerhetsfrågor mm bedöms inte behöva behandlas inom ramen för översiktsplaneringen utan är frågor som verksamhetsutövaren har att beakta utifrån gällande lagstiftning och regelverk. Angående hänvisning till domen i Vänersborgs Tingsrätt angående krav på inhägnad förtydligas att beslutat är överklagat till nästa instans.</p>
<p>Stig Norell</p>	
<p>Framför att med tanke på örnar och naturreservat på Garpkölen bör inga vindsnurror få byggas väster om vägen Rullbo-Ängersjö.</p>	<p>Frågor som rör påverkan på örnar och angränsande Naturreservat får utredas i samband med tillståndsprövningen enligt</p>

Synpunkter**Kommentarer**

<p>Påpekar att alla områden bör genomgå en grundlig fågelinventering gällande alla arter och att detta bör utföras av oberoende kunniga inventerare.</p>	<p>miljöbalken. I översiktsplanen ställs redan krav på fågelinventering i samband med varje planerad utbyggnad av grupper med vindkraftverk.</p>
<p>Övrigt</p>	
<p>I flera enskilda yttranden framförs synpunkten att ingen vindkraftsutbyggnad överhuvudtaget bör ske inom planområdet.</p>	<p>Enligt kommunens uppfattning innebär planförslaget en väl avvägd bedömning av vart det är möjligt att bygga ut vindkraft i förhållande till andra intressen. Det utpekade utbyggnadsområdena placeras där de bedöms medföra minst påverkan på landskapsbild, bymiljöer och turismen samt där det finns en acceptans i bygden för vindkraftsutbyggnad.</p>
<p>WPD</p>	
<p>Påpekar att det är en brist i översiktsplanen att inte hänsyn har tagits för möjligheterna till elanslutning vid planering av vilka områden som är lämpliga för vindkraft. Anser också att det saknas tydliga motiveringar till varför vissa delområden inte är lämpliga för vindkraft trots att de är utpekade som riksintressen, t ex Skaftåsen. Den enda nuvarande möjliga anslutningspunkten för större mängder vindkraft i området är vid Sveg. De potentiella vindkraftsområdena som ligger i närheten av anslutningspunkten i Sveg ex Risbrunn och Brickan är därför väl lämpade för en utbyggnad. WPD menar att de åberopade skälen för att undanta Risbrunn från utbyggnad inte är hållbara. Risbrunn ligger 10-15 km från riksintresseområdena Duvberg, Ytterberg och Överberg. Utsikten från dessa byar är redan starkt påverkade av moderna element såsom konstgjorda Svegssjön, torvtäkter och kalhyggen. Med ett avstånd på 10-15 km får en vindkraftspark på Risbrunn ingen påtaglig påverkan på kulturmiljövärdena enligt WPD. Påpekar också att ca hälften av de yttranden som inkommit från boende i Herrö i samband med det första samrådet är uttalat positiva enligt samrådsredogörelsen. WPD anser därför att det inte alls är självklart att en vindkraftspark vid Risbrunn kommer att ha en övervägande negativ</p>	<p>I förslaget till översiktsplan har kommunen redovisat övergripande överväganden angående markanvändningen i stort inom de östra och sydöstra delarna av kommunen. I dessa övergripande överväganden har turismen bedömts vara den mest utvecklingsbara näringen där hela Härjedalen utgör ett turistlandskap med allmänt goda förutsättningar för både vinter- och sommarturism. Detta stämmer väl överens med den kommunomfattande översiktsplanen samt kommunala- och regionala tillväxtprogram där turismen utpekats som den viktigaste faktorn för kommunen och landskapets fortlevnad. Mot denna bakgrund anser kommunen att vindkraftsutbyggnaden bör koncentreras till några få ej exponerade områden för att därigenom bibehålla Härjedalens natur- och kulturvärden intakta och samtidigt innebära ett vårdande av varumärket "Härliga Härjedalen". Kommunen anser också att man måste tillmäta kommuninvånarnas uppfattning stor betydelse. Kommunen anser att en storskalig vindkraftsutbyggnad måste vara accepterad inom berörd bygd, annars åsidosätts medborgarinflytande och den demokratiska förankringen. Inom Lilhärdalsområdet och områdena närmare Sveg finns enligt inkomna yttranden en övervägande majoritet som motsätter sig en omfattande</p>

Synpunkter

Kommentarer

<p>inverkan för de boende i närområdena. WPD anser att översiktsplanen bör villkoras med krav på en mer detaljerad utredning och påverkan på flyget i samband med miljöprövningen. Först därefter kan man med bättre säkerhet avgöra huruvida en vindkraftsutbyggnad på Risbrunn är möjlig med hänsyn till flygets intressen. WPD yrkar att området vid Risbrunn återinförs som ett vindkraftsområde i översiktsplanen med förbehållet att det är i linje med Luftfartsverkets rekommendationer att det genomförs en utredning av huruvida flygplatsens verksamhet påverkas i det enskilda fallet, i samband med tillståndsprövningen i enligt miljöbalken.</p>	<p>utbyggnad inom dessa områden. Mot bakgrund av ovanstående vidhåller kommunen att det enda lämpliga området för en storskalig vindkraftsutbyggnad inom den östra och sydöstra delen av kommunen är Garpkölen/-Sandtjärnsberget. I övrigt hänvisas till de överväganden som återfinns i planförslaget.</p>
<p>Nordisk vindkraft</p>	
<p>Anser att Ängersjökölen bör tas med som ett lämpligt område för vindkraft då det finns en positiv inställning till förnyelsebar energi i och runt Ängersjö. Bifogar utredningar gjorda av internationella ljudexperter med mångårig erfarenhet som visar att de befarade bullerstörningsproblemen inte kan likna förhållandena i Långå. Nordisk Vindkraft menar att byn Ängersjö, till skillnad mot Långå, ligger norr om vindkraftverken på Ängersjökölen och därmed snett framför dessa i förhållande till den dominerande vindriktningen. Det gör att ljudet snarare transporteras bort från byn än tvärtom. Även om området runt Ängersjö är kuperat och Suaberget ligger väster om byn så är skillnaden mot Långå att Ängersjö ligger ett par kilometer från berget och läeffekten blir betydligt mindre eftersom vinden hinner stabilisera sig och nå ner till lägre marknivå innan den nått fram till Ängersjö. Därvid kommer man att ha maskerande ljud från träd etc som minskar den upplevda ljudnivån. Framför att man kan klara kommunens krav på 35 dBA.</p> <p>Anser att översiktsplanen bör innehålla villkor med krav på en mer detaljerad utredning och påverkan på flyget i samband med miljöprövningen. Påpekar att det finns ett stort stöd från närboende för en utbyggnad även på Ängersjökölen. Nordisk Vindkraft anser att kommunen åter skall definiera Ängersjökölen</p>	<p>Mot bakgrund av redovisade förhållanden återförs Ängersjökölen som ett sk vitt område i översiktsplanen, vilket medger en prövning av maximalt fem verk. Kravet på en fördjupad utredning ang hindersfrihet för flyget betonas liksom kravet på noggranna bullermätningar inkl uppföljning efter det att en ev utbyggnad genomförts.</p>

Synpunkter**Kommentarer**

<p>som antingen ett område lämpligt för upp till 5 vindkraftverk alternativt införliva det i det större gröna området lämpligt för vindkraft som nu innehåller projekten Sandtjärnsberget och Garpkölen.</p>	
<p>Rabbaldshede Kraft</p>	
<p>Motsätter sig att området Åndberget i Lillhärdalsområdet nu helt undantas från vindkraftsutbyggnad. Här finns utmärkta förutsättningar för en utbyggnad som väl överensstämmer med Energimyndighetens riktlinjer och Regeringens antagna miljöpolitiska mål. I översiktsplanen anges att en potentiell utveckling av turismen i området är en av anledningarna som framförts som ett hinder för vindkraftsutbyggnad. Påpekar att det i västra Härjedalen finns exempel på vindkraftsetableringar i närheten av områden som har en utvecklad turism.</p>	<p>Inom hela, den för turismen intressanta delen av västra Härjedalen, medges ingen vindkraftsutbyggnad enligt gällande översiktsplan. Närmast belägna område för vindkraft är Stentjärnsåsen, belägen ca 13 km från Tännäs kyrkby och visuellt och upplevelsemässigt helt avskuret från de turistiska områdena.</p>
<p>Anser att planen har rättsliga brister då den på ett otillräckligt sätt utrett och genom miljökonsekvensbeskrivningen preciserat avsteg från miljöpolitiska samt klarlagda goda förutsättningar för en utbyggnad av vindkraft inom Lillhärdalsområdet samt att planen grundar sig på ett ofullständigt resonemang om lokalt förankrad kritik. Planen uppfyller inte det övergripande syftet med planeringsinsatsen, nämligen att skapa en planmässig beredskap för en omfattande utbyggnad. Anser det anmärkningsvärt med de övergripande principer om att ingen utbyggnad får ske inom natur- och kulturområdena av riksintresse eller stort lokalt intresse, inom områden som är av betydelse för kommunens turism och friluftsliv samt större opåverkade vildmarksområden.</p>	<p>Syftet med stödet till planeringsinsatser för vindkraft är att <i>klarlägga</i> förutsättningarna för en utbyggnad av vindkraft i landet. Meningen är också att via översiktsplanarbetet skapa en planmässig beredskap för en omfattande utbyggnad av vindkraft. Detta innebär dock inte krav på att kommunerna under alla förhållanden måste peka ut områden för en storskalig vindkraftsutbyggnad. Det är själva översiktsplanprocessen i sig som ska klargöra förutsättningarna för en utbyggnad, där olika intressen vägs mot varandra och där kommunmedborgarnas synpunkter också givetvis skall vägas in. Förutsättningarna för att en översiktsplan skall kunna antas av kommunfullmäktige är att den via en omfattande dialog och samråd med kommuninvånarna är väl förankrad och accepterad. Detta gäller i särskilt hög grad frågor som rör vindkraftsutbyggnad då de har en mycket stor visuell påverkan på landskapsbild, boendemiljöer och kommunmedborgarnas livskvalitet. Vad gäller kommunens övergripande överväganden se under WPD och Nordisk Vindkraft ovan.</p>

Synpunkter

Kommentarer

<p>Anser att kommunen inte bör stödja sina avvägningar på lokal opinion som vilar på osakliga grunder. Anser att den slutgiltiga prövningen och avvägningen bör göras av länsstyrelsen eller miljödomstolen. Ifrågasätter värdet idag av fäbodmiljön och menar att det är lika viktiga att beakta kravet på förnybar energi.</p>	<p>Utbyggnadsfrågorna har varit föremål för omfattande diskussioner och samråd och blivit den i särklass viktigaste markanvändningsfrågan i Lillhärdalsbygden. Detta speglas också av ett mycket stort antal inkomna synpunkter på planförslaget, både under samråds- och utställningsskedet. Till skillnad mot exploateringsföretagen anser kommunen det mycket viktigt att lyssna på kommuninvånarnas åsikter och beakta dessa i den slutgiltiga avvägningen. Regering och Riksdag har pekat på översiktsplanens betydelse för att göra vägningar mellan olika intressen och dessutom betonat kommunernas sedan många årtionden principiella rätt att via planmonopolet avgöra hur mark- och vatten inom kommunens område skall användas. Detta har också tydliggjorts genom kravet på att kommunen i varje enskilt tillståndsärende måste tillstyrka utbyggnaden innan ett tillstånd för utbyggnad lämnas enligt miljöbalken.</p>
<p>Bergviks Skog Bergvik Skog noterar att planförslaget innebär ytterligare begränsningar vad beträffar Skaftåsen och att endast delområdet Sjöarberget med 20 verk återstår. Denna minskning av projektets omfattning medför att det inte bedöms vara ekonomiskt försvarbart att genomföra i första hand med avseende på de höga kostnader för elnätsanslutningen. Ifrågasätter kommunens ställningstagande angående Skaftåsen, som utgör riksintresse för vindbruk. Enligt miljöbalken skall riksintresset ha företräde före andra intressen om inte särskilda skäl finns för en annan bedömning. Anser att kommunens skäl, bl a ett starkt folkligt motstånd, för undantag är otydliga. Anser också att skälen för att undanta Brickan och Slättåsen är otydliga och att en noggrannare avvägning mellan intressena bör redovisas i planen. Angående Åndberget med 25 verk på Bergviks mark hänvisas till Rabaldshedes yttrande. Anser att Brickan och Skaftåsen bör återinföras i planen och slutgiltigt få prövas av</p>	<p>Kommunen vidhåller sina övergripande överväganden som finns redovisade i utställningshandlingarna. Se också under WPD, Nordisk Vindkraft och Rabaldshede Kraft ovan.</p>

Synpunkter

Kommentarer

miljöprövningsdelegationen, det gäller även Slättåsen. Påpekar att med de föreslagna begränsningarna i planen kommer sannolikt ingen parkutbyggnad alls att ske.	
--	--

Förslag till ändringar av det utställda planförslaget

Plankartan ändras så att Sjöarberget markeras med röd färg som olämpligt för vindkraft i enlighet med länsstyrelserna i Jämtlands och Gävleborgs läns m fl:s krav.

Ängersjökölen återinförs som ett vitt område där upp till fem verk kan prövas.

Under rubriken Luftfarten kompletteras texten så att det framgår att det inom områdena öster och väster om inflygningsstråken, utanför de sk TIA-området, skall flygets behov av framtida hindersfrihet beaktas.

I övrigt görs vissa redaktionella ändringar av översiktsplanens beskrivning i enlighet med kommentarer till inkomna synpunkter.

Samrådet

Enligt anvisningarna till plan- och bygglagen skall utlåtandet också ta upp skrivelser som inkommit under samrådet.

Samrådsredogörelsen har bifogats planhandlingarna i samband med utställningen. Eftersom de inkomna skrivelserna och synpunkterna har sammanfattats och kommenterats utförligt i samrådsredogörelsen hänvisas till denna.

Förslag till beslut

- att kommunen antar detta utlåtande som sitt eget
- att rekommendera kommunfullmäktige att anta tillägget ”Vindkraft i Härjedalens kommun – södra/östra delen” till översiktsplanen för Härjedalens kommun.

Utlåtandet är upprättat utifrån de överväganden och beslut kommunledningsutskottet och kommunstyrelsen har lämnat.

Ulf Alexandersson
Stadsarkitekt

Synpunkter

Kommentarer

068016966

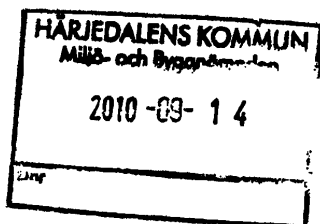
Härjedalens kommun Mil

11:43:55 2010-09-14

2/5

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Samhällsplanering
och boende

Granskningsyttrande

Datum
2010-09-13

Dnr (angiver vid skrivvärding)
401-4270-10

Härjedalens kommun
Miljö- och Byggnadskontoret
Medborgarhuset
842 80 SVEG

Utställning av tillägg/fördjupning till översiktsplan "Vindkraft i Härjedalens kommun, södra/östra delen"

BAKGRUND

Härjedalens kommun har upprättat ett tillägg/fördjupning till översiktsplan som behandlar vindkraft i kommunens södra/östra delar. I planen redovisas fakta om vindkraft, bakgrund, överväganden och riktlinjer samt vilka områden som är lämpliga för en storskalig utbyggnad, för mindre grupper och områden som är olämpliga på grund av andra intressen.

Länsstyrelsen har under samrådet 2010-05-28 yttrat sig över planen. Som underlag för länsstyrelsens yttrande har synpunkter inhämtats från övriga statliga myndigheter och sakområden inom länsstyrelsen.

Kommunen har efter samrådet bearbetat inkomna synpunkter och kompletterat planförslaget inför utställningen.

Enligt 4 kap 9§ Plan- och bygglagen ska länsstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget.

Av yttrandet skall framgå om:

1. ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken (MB) inte tillgodoses,
2. en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB.
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Dessa fem punkter är statens särskilda ansvarsområden. Punkt 3 är inte aktuell för ärendet.

Det som enligt länsstyrelsens mening bör beaktas i den fortsatta planeringen eller prövningen framgår av kommentarerna nedan.

Synpunkter

Kommentarer

068016966

Härjedalens kommun Mil

11:44:10 2010-09-14

3/5

Länsstyrelsen
Jämtlands län

10271

2

ALLMÄNNA SYNPUNKTER

Planen ger en aktuell bild av kommunens ställningstagande i frågan och upplyser på ett tydligt sätt om vilka områden som kommuner bedömer som lämpliga för vindkraftutbyggnad och varför. Vidare ger översiktsplanen tydliga riktlinjer även i områden som kan vara aktuella för mindre etableringar (upp till 5 vindkraftsverk). Övervägandena bygger på en avvägning mellan olika intressen som i sin tur lett till en restriktiv syn på vindkraftsbyggnaden. Två områden av riksintresse för vindbruk, *Skaftåsen* och *Uftberget/Håcksjöberget*, har tagits bort efter kommunens avvägning mot andra intressen. Enligt länsstyrelsen bör riksintresseområdena ligga kvar i översiktsplanen med lämpliga krav på eventuella kommande prövningar (se nedan under *Riksintressen*).

RIKSINTRESSEN

En av översiktsplanens viktiga uppgifter är att redovisa riksintressen och hur dessa långsiktigt tillgodoses. Länsstyrelsen anser att överväganden och angivna riktlinjerna för vindkraftsbyggnad tillgodoser befintliga riksintressen i stort och visar kommunens intention att värna dem. Länsstyrelsen anser däremot att riksintresset för vindbruk inte tillräckligt tillgodoses med planens aktuella utformning. Några preciseringar är därför lämpliga, se nedan.

Riksintresse för vindbruk

Energimyndigheten pekade ut fyra områden som riksintressanta för vindbruk inom Härjedalens kommun Z002 *Skaftåsen*, Z011 *Uftberget/Håcksjöberget* (*Trötberget* i planhandlingarna), Z012 *Garpkölen* och Z010, *Glötesvålen* (det sista berörs inte av aktuellt planförslag).

Kommunen pekar ut Z012 *Garpkölen* som lämpligt område för större etableringar men inte de andra.

Kommunen har i sitt övervägande uteslutit riksintresseområdet Z011 *Uftberget/Håcksjöberget* pga Svegs flygplats behov av hinderfrihet och betydelse för kommunens näringsliv där turismen bedöms ha en stor potential.

Länsstyrelsen ser vikten i att bevara en infrastruktur så viktig för turismens utvecklingsmöjligheter inom kommunen. Förenligheten med en vindkraftsbyggnad är dock långt ifrån klarlagd. Området ligger inom s.k. TIA området (*Traffic Information Area*, som redovisas på s.20) där, efter noggrannare utredningar, vissa möjligheter för vindkraftetableringar kan finnas. I kommande prövning menar länsstyrelsen att det aktuella området är av riksintresse för vindbruk och det finns utrymme för att utreda frågan ytterligare och verifiera hur en vindkraftsetablering påverkar flygplatsens aktuella och framtida funktion.

Synpunkter

Kommentarer

068016966

Härjedalens kommun Mil

11:44:26 2010-09-14

4 /5

Länsstyrelsen
Jämtlands län

19271

3

Vidare menar länsstyrelsen att riksintresseområdet Z002 *Skaftåsen* bör pekas ut som lämpligt för större etableringar. Området ligger cirka 20 km från Lillhärdal och hoten mot landskapets upplevelsevärde har inte klarlagts. Samma gäller i relation till eventuell småskalig vildmarksturism.

Riksintresseområdet gränsar även till ett annat område av riksintresse för vindbruk (X042, *Kolsjöhallan*) som ligger inom Gävleborgs län. I en eventuell kommande tillståndsprövning finns utrymme för att utreda i detalj påverkan av en vindkraftsetablering i *Skaftåsen* på områden av riksintresse för friluftsliv, naturvård och kulturmiljövård som ligger inom Ljusdals kommun i Gävleborgs län.

Riksintresse för rennärning

Norderåsen, som pekats som lämpligt område för större etableringar, berör riksintresse för rennärning enligt förslag 2003. Länsstyrelsens syn i detta fall, såsom framfördes under samrådet, är att samexistens mellan rennärning och vindkraft är möjligt i ovannämnda området förutsatt att man visar att riksintresset inte påtagligt skadas och tidig samråd sker med berörda samebyar.

Område av riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård i Gävleborgs län

Länsstyrelsen, i linje med samrådsyttrande, ställer sig tveksam till ett utpekande av *Sjöarberget* som lämpligt område för större etableringar. Närheten till riksintresseområdet för kulturmiljövård riskerar att påtagligt skada kulturvärdena om dessa inte bara är associerade med de specifika platser som visas i visualiseringar.

MILJÖKVALITETSNORMER

I översiktsplanen ska framgå om miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken följs. För vindkraft är det framför allt buller och skuggor som kan förorsaka besvärligheter för människor i närheten till verken. Dessa olägenheter påverkar inte gällande miljö kvalitetsnormer.

Inte heller den aktuella trafikmängden i samband med byggande av vindparker bedöms påverka miljö kvalitetsnormer för luft på ett oacceptabelt sätt.

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att planförslaget inte träder gällande miljö kvalitetsnormer för när.

MELLANKOMMUNALA FRÅGOR

Kommunen har inför och under framtagandet av planen haft ett nära samarbete med alla kommuner i länet tack vare ett gemensamt projekt med planeringsstöd från Boverket.

Länsstyrelsen har deltagit i samma projekt och anser att mellankommunal samordning har skett på ett bra sätt.

Länsstyrelsen ser det som positivt att särskilt samråd hållits med Ljusdals kommun.

Synpunkter

Kommentarer

068016966

Härjedalens kommun Mil

11:44:42 2010-09-14

5/5

Länsstyrelsen
Jämtlands län

4

HÄLSA OCH SÄKERHET

Länsstyrelsen menar att angivna riktlinjer i översiktsplanen på ett tillfredsställande sätt minimerar risker med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa. Planförslaget anger 1000 m skyddsavstånd till bostad som är, enligt länsstyrelsen, ett rimligt avstånd för storskaliga vindkraftsparker.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska närmare utreda säkerhetsfrågor runt vindkraft. Utredningen kommer att bli, i en nära framtid, ett bra underlag inför kommande prövningar.

ÖVRIGA SYNPUNKTER

Kompensation för skada ("bygdepeng")

I översiktsplanen redovisas och diskuteras s.k. "bygdepeng" på ett sådant sätt att man kan få uppfattningen att de är en del av planens förutsättningar. Det är olämpligt enligt länsstyrelsens mening.

Statliga myndigheter

Till granskningsyttrandet bifogas yttrande från andra statliga myndigheter.

Vid utformningen av detta yttrande har Olle Lundgren, länsarkitekt, Martin Jakobsson, naturskydd, Björn Oskarsson, kulturmiljö, Gunbritt Nilsson, miljöskydd, Kristina Jonsson, rennäring, Karl-Arne Karlsson, samhällsberedskap och Jan Molde, hållbar tillväxt, deltagit.

Pia Sandvik Wiklund
Länsråd

Massimo Cati
Arkitekt

Bilagor

Yttrande från Energimyndigheten

Kopia:

Energimyndigheten
Länsstyrelsen i Gävleborgs län

SaBo
Akten